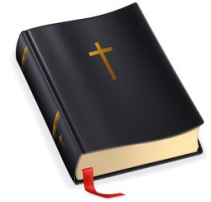

Droefheid over het ongeloof

R. Brinkman, 3-1-2015 © Stg. BTO Yarah www.yarah.nl

Romein 9:1-5 (NBG)

1 Ik spreek de waarheid in Christus, ik lieg niet, want mijn geweten betuigt mij dit mede door de heilige Geest: 2 ik heb een grote smart en een voortdurend hartzeer. 3 Want zelf zou ik wel wensen van Christus verbannen te zijn ten behoeve van mijn broeders, mijn verwanten naar het vlees; 4 immers, zij zijn Israëlieten, hunner is de aanneming tot zonen en de heerlijkheid en de verbonden en de wetgeving en de eredienst en de beloften: 5 hunner zijn de vaders en uit hen is, wat het vlees betreft, de Christus, die is boven alles, God, te prijzen tot in eeuwigheid! Amen.

De hoofdstukken 9 tot/met 11 van de Romeinenbrief behoren tot de meest bestreden en, voor veel gelovigen, moeilijke hoofdstukken uit deze brief; dit heeft natuurlijk vooral te maken met het feit dat de 'kerk der eeuwen' zoals veel kerken zich noemen een theologie heeft ontwikkeld die niet strookt met wat Paulus zegt.

Het bekende eerste vers van hoofdstuk 11 “*Heeft God zijn volk verstoten? Volstrekt niet!*” past nu eenmaal niet in de theologie van “de kerk”. Dat heeft er toe geleid dat er allerlei theologische constructies zijn bedacht om om te gaan met deze tekst.

Beter was het geweest als men gewoon de tekst had gelezen hoe het er stond en daar de conclusie uit kunnen en moeten trekken: God zal weer een herstelde relatie met Zijn Volk krijgen en tot die tijd zullen er nog zijn die vanuit de Joden tot de Gemeente toe zullen treden.

De positie van Israël is echter niet het onderwerp waar ik vandaag over wil spreken; als gelovigen hier hebben we, naar mijn oordeel, een op de Bijbel gebaseerde opvatting over de positie en toekomst van de Gemeente en Israël.

Droefheid over ongelooft

Op dit moment ben ik voor de Bijbelstudies me aan het verdiepen in een aantal thema's en zijdelings heeft het onderwerp van vandaag daar mee te maken.

Boven dit gedeelte staat in NBG-vertaling “De verkiezing van Israël”. Scofield heeft er boven staan: “Het Evangelie heeft Israël niet terzijde gesteld”. Ryrie, eveneens een bekend bijbelcommentator heeft er in zijn studiebijbel boven staan “Paulus' Zorg”. Bij de HSV staat er boven geschreven “Droefheid over het ongelooft van Israël”.

Geen van die opschriften is onjuist. Ze geven allemaal een deel weer, of een samenvatting, van wat er na volgt. Israël's verkiezing (historisch en in de toekomst); het feit dat Israël niet terzijde geschoven is, Paulus' zorg over zijn broeders en zusters 'naar het vlees' – zijn volksgenoten – en tot slot zijn verdriet er over dat zij de Messias Christus Jezus, als volk, niet aangenomen hebben.

“Ik spreek *de waarheid* – ik *lieg niet*” zegt hij nadrukkelijk, in het eerste vers. Of, zoals sommige het vertalen: “Ik spreek de waarheid, ik wil u niet *bedriegen*”. En daarboven getuigt zijn geweten, door de Heilige Geest, aan hemzelf dat het de waarheid *is*.

Welke waarheid spreekt hij over?

Wat is dan die waarheid? Al die zaken die we net zagen in de opschriften? Nee. Ook dat is waarheid, maar daar gaat het Paulus niet om.

Er volgen twee verzen die ik graag nog een keer lees met jullie:

“2 ik heb een grote smart en een voortdurend hartzeer. 3 Want zelf zou ik wel wensen van Christus verbannen te zijn ten behoeve van mijn broeders, mijn verwanten naar het vlees;”

de HSV formuleert het zo:

“een grote bron van droefheid voor mij, een een voortdurende smart. Want ik zou zelf wel wensen vervloekt te zijn, weg van Christus, ten gunste van mijn broeders, mijn familieleden wat het vlees betreft”

Het woord vervloekt of verbannen is hier absoluut de juiste keuze. Er staat 'anathema' – en dat woord kennen we ook uit een ander gedeelte namelijk 1 Kor. 16:22 waar we in de vertaling lezen:

“Indien iemand de Here niet liefheeft, hij zij vervloekt. Maranata!”

In sommige vertalingen is daar het woord 'vervloekt' niet vertaald, mogelijk omdat men dat te schokkend vond klinken, en staat er dus nog 'anathema'.¹⁾

Paulus zou dus, als het mogelijk zou zijn geweest, zichzelf opofferen voor zijn volk. Maar hij wist dat dit niet mogelijk was; dat offer kon alleen Christus geven en had dit reeds gedaan. Hij meende het wel; vanuit het diepst van z'n hart, het kwam als het ware uit z'n tenen; als het mocht of had gekund had hij zelfs z'n leven er voor over gehad – als zij maar, als volk, de Here Jezus wilden aanvaarden.

Dat is makkelijk praten...?

Je zou kunnen zeggen: “Da's makkelijk praten van Paulus, hij wist toch wel dat dat niet kon en dan kan je dat makkelijk zeggen”. Daarom ook dat hij begint met

“Ik spreek de waarheid in Christus, ik lieg niet”

en daarbij het getuigenis van de Heilige Geest er zelfs bij durft te noemen. We weten wat er gebeurt als iemand wél liegt tegen God's Heilige Geest – met zo'n mens loopt het slecht af. Daar komt nog iets bij: Paulus hād zijn hele leven al opgeofferd – in figuurlijke zin maar ook letterlijk! Zijn theologische carrière was hem “modder en drek” geworden; zijn leven was 'm niets waard; vervolging, schipbreuk, gevangenis: álles voor het Evangelie en de verspreiding er van.

Hij schreef de Romeinenbrief in ca 54 n.Chr. en toen had hij al veel meegemaakt op dat gebied. Paulus wás geen “mooi-prater”; hij loog niet en sprak de waarheid – de gelovigen in Rome wisten dan ook wel dat ze niet te maken hadden met een “praatjesmaker”.

---

¹ Anathema – Spelling van 1858 banvloek, kerkban, vervloeking. Anathematiseren, in den ban doen, vervloeken, verwenschen. Anathematismus, de banvloeksuitvaardiging, banbliksem. <http://www.encyclo.nl/lokaal/10608>

Zijn pijn, zijn 'hartzeer' was groot. Enorm groot. Het ging hem voortdurend of ononderbroken aan het hart dat Israël, de Joden, waarvan hij er één was, als VOLK de Here Jezus had verworpen.

In het bijzonder gold namelijk voor Israël, het volk, een aantal privileges had; vers 4 noemt ze op. In het bijzonder valt op:

“hunner is de aanneming <G5206> tot zonen”

Strong's <G5206>

υιοθεσία huiiothesia (hwee-oth-es-ee'-ah).

- adoptie, aanneming tot zonen, plaatsing als zoon;
- die verhouding die God wenste te vestigen tussen Hemzelf en de Israëlieten

Het volk had de plaats als 'zoon', als kind van God – het **gehele** volk! En die plaats, die verlieten ze, die verwierpen ze, toen het ultieme offer voor hen gebracht werd waardoor de vooraf-schaduwing er van, de Wet en de dienst daaraan, vervuld werd.

Zij prefereerden te blijven bij het oude, terwijl het oude had afgedaan.

En hoe is dat in deze tijd?

De Nederlanders kenden die positie als zoon of het zoonschap niet.

Alhoewel het Nederlandse volk lang *een “Christelijk volk”* genoemd werd werden tot het jaar 1000 in ons land nog heel veel heidense goden gevolgd en daarna schakelde men gedwongen (“te vuur en te zwaard”) over op het Christendom²) – en dan uiteraard de variant vanuit “Rome”. De kerk van Rome bepaalde de regels, en de vorsten en adel, die hun vazallen waren, voerden ze uit.

Nog geen 500 jaar later begon onder Erasmus al het humanisme vorm te krijgen; dezelfde Erasmus die overigens de eerste grondtekstverzameling maakte op basis waarvan de eerste Staten Vertaling werd gemaakt.

---

² http://nl.wikipedia.org/wiki/Religie_in_Nederland#Middelleeuwen

De Nederlandse kerken zijn na de Reformatie al snel een lappendeken – het aantal mensen dat niet kerkelijk was, was maar heel klein, 2 tot 3%.

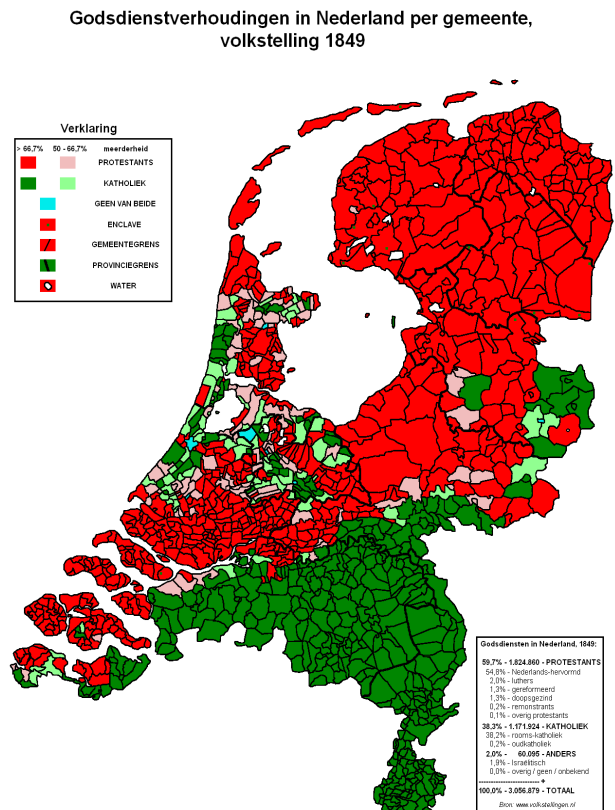
Hoewel er dus veel mensen die dan wel officieel kerkelijk waren was er veel ruimte binnen bepaalde kerken voor stromingen als het humanisme of allerlei andere opvattingen. Zodat men zich altijd wel ergens bij kon voegen; zeker als het om de wat meer zogenaamd 'intellectuele' gelovigen ging. Vooral de Hervormde staatskerk was van oudsher een pluriforme kerk.

De Kerk in Nederland was echter gebaseerd op .... *macht*. Onderdrukking, zou je het ook kunnen noemen. Van overheidswege, maatschappelijke onderdrukking – hoorde je niet bij de kerk? Dan geen werk! En wie niet werkte, kreeg ook niet te eten. Dus had je weinig keuze.

De Kerk van Rome, de Hervormde Kerk met aan het hoofd het huis van Oranje, .. wie niet bij “de Kerk” hoorde, had maatschappelijk over het algemeen geen schijn van kans.

Wie terug kijkt in de geschiedenis ziet dan ook een volk, de Nederlanders, die alleen maar 'geloofden' omdat het wel zo praktisch was -op zijn minst- of omdat het een geloof was dat met 'het mes op de keel' afgedwongen was. Natuurlijk *generaliseer* ik nu, maar het goldt zeker voor een groot deel van de kerkgangers!

Wat gebeurt als er een ontwikkeling komt in zo'n situatie waarbij er geen sprake is van absolute macht van bovenaf die bepaalt dat jij “naar de kerk moet”?

Die kerken lopen leeg. Die kerken hebben geen enkele invloed meer, omdat generaties lang mensen er heen gingen niet omdat ze geloofden maar omdat het 'moest' of zo hoorde.

Zendingsland

Het Nederlandse volk heeft nooit een plaats als 'zoon' gehad; en Nederland is nu weer grotendeels terug bij af; de meerderheid van de mensen gelooft niet in de Here Jezus als Redder en Verlosser. En dat heeft men in ons land in meerderheid mogelijk ook nooit gedaan; men ging naar de kerk omdat het moest. Dat is één van de dingen die je vaak hoort als je met ouderen spreekt “het hoorde zo”. Of “het hoorde er bij”.

En de kerk had met een prediking van 'hel en verdoemenis' naast de machtsbasis ook een angstbasis gecreëerd. De verlichting, de evolutie-theorie enz. zorgden er voor dat de angstbasis ook verdween; de mens schudde zijn 'angst voor God' af.

Verlorenheid van het volk

Dat brengt mij terug bij Paulus – hij had *een grote droefheid* vanwege de verlorenheid van zijn volk. Wij zijn geen Paulus; wij zijn geen geestelijke geweldenaars als hij. Maar, .. is er bij ons toch op zijn minst sprake van *droefheid*? Zijn wij niet droevig gestemd, is het niet droevig stemmend, als je om je heen kijkt in je eigen familie, straat, woonplaats of provincie?

Nederland is een zendingsland geworden. Al enkele decennia lang horen we dat. En het drukt op mij dat we maar zo weinig kunnen doen. Dat verkondigen van Gods' Woord zo moeizaam gaat ook; het stuit op enorme weerstand. En wie naar de geschiedenis kijkt zal dat dan ook niet verwonderen.

Toch ... ik wil u oproepen: ook al is het weinig wat we kunnen doen, doe het ! Ga niet apathisch achterover leunen, ga niet zeggen: “Wat betekenen wij nou” of “wat kan ik daar nou aan doen?”. Er zijn misschien wel duizend-en-één redenen om niet te spreken over Christus, maar zoek die ene reden om het dan toch wel te doen; al was het alleen maar om wat Paulus hier schrijft, dat we dat ook ons eigen mogen maken: een droefheid vanwege de verloren toestand van de mensen om ons heen.

Wij kennen immers Hem, “*Christus, die God is, boven alles, te prijzen tot in Eeuwigheid*”.

Het is mijn hoop en gebed voor het nieuwe jaar, dat wij Hem mogen uitdragen in ons persoonlijke leven, als gemeente hier in Noordhorn. En dat onze Here ons daarin mag en wil zegenen.

Amen.